

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem

KOM(2006) 625 v konečném znění

(2007/C 175/19)

Dne 24. října 2006 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou prací na toto téma, přijala stanovisko dne 2. května 2007. Zpravodajkou byla paní van Turnhout a spoluzpravodajem pan Janson.

Na 436. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 30. a 31. května 2007 (jednání dne 30. května 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 96 hlasy pro, 14 hlasů bylo proti a 6 členů se zdrželo hlasování.

1. Shrnutí

většina stanovených prioritních oblastí nezahrnuje specifické záměry s jasně měřitelnými cíli a časovými plány.

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá sdělení Komise *Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem*. Lituje nicméně, že se sdělení ani zdaleka nestalo „ucelenou strategií“, k jejímuž vypracování vyzvaly *Závěry Rady* z 5. června 2001.

1.7 EHSV lituje, že Komise ve svém sdělení nikde neuvádí, že jedním z důvodů velkých škod souvisejících s alkoholem je skutečnost, že alkohol je psychoaktivní droga, látka při nadměrném požívání toxická a pro některé konzumenty návyková.

1.2 Toto stanovisko se zaměřuje na snižování škod souvisejících s alkoholem jako téma veřejného zdraví; škodlivá a nebezpečná konzumace alkoholu i pití nezletilých se podílejí na těchto škodách.

1.8 EHSV důrazně prosazuje práva dítěte a domnívá se, že vzhledem ke své zranitelnosti a svým specifickým potřebám vyžadují děti zvláštní ochranu a péči, včetně odpovídající právní ochrany. EHSV doporučuje, aby pro účely této strategie bylo dítě definováno jako každá osoba mladší osmnácti let, což odpovídá Úmluvě o právech dítěte OSN.

1.3 EHSV by očekával od Komise předložení úplnější a jasnější analýzy všech dotčených oblastí politik Evropské unie, jak je identifikuje hodnocení dopadu, a obtíží, které mají některé členské státy při udržování kvalitních politik veřejného zdraví v oblasti alkoholu vzhledem k tržním pravidlům EU.

1.9 EHSV vyzývá, aby bylo snížení vystavení dětí alkoholickým výrobkům, reklamě a propagaci zařazeno jako specifický cíl k zajištění vyšší ochrany dětí.

1.4 EHSV vyzývá Komisi při respektování jejich smluvních povinností, aby jasně ukázala směr tím, že aktivně podpoří členské státy při jejich úsilí poskytovat vysokou úroveň ochrany zdraví omezováním škod souvisejících s alkoholem a zajistila, že akce Společenství doplní národní politiky.

1.5 EHSV uznává, že kulturní zvyklosti se v Evropě liší. Různé iniciativy a navrhované akce by tyto rozdíly měly brát v úvahu.

1.6 EHSV vítá vytvoření společné evidenční základny se standardizovanými definicemi pro sběr dat, která poskytne jednoznačný rozměr přidané hodnoty Evropské unie. EHSV lituje, že

1.10 EHSV vyzývá Komisi, aby se zabývala hospodářskými důsledky škod souvisejících s alkoholem. Záporné dopady jsou v rozporu s cíli Lisabonské strategie a mají důsledky na pracovišti, ve společnosti a v hospodářství.

1.11 EHSV vítá vytvoření Fóra o alkoholu a zdraví, které může být užitečnou základnou pro dialog všech zúčastněných stran a může vést ke konkrétní akci zaměřené na snižování škod souvisejících s alkoholem. EHSV by uvítal příležitost být pozorovatelem při Fóru o alkoholu a zdraví.

1.12 EHSV vyzývá, aby iniciativy v oblasti vzdělávání a informování byly součástí celkové integrované strategie snižování škod souvisejících s alkoholem.

1.13 EHSV je zneklidněn znepokojivým nesouladem prokázaných výzkumných zjištění o účinných opatřeních ke snížení škod souvisejících s alkoholem a kroky, které se navrhují jako akce Společenství. V celém textu sdělení se jako zamýšlená opatření často uvádějí vzdělávání a informování. Výzkumná zjištění však ukazují, že tato opatření mají velmi nízkou míru účinnosti při snižování škod souvisejících s alkoholem.

2. Situace

2.1 Evropská unie má pravomoc a zodpovědnost potřebnou k řešení problémů veřejného zdraví vztahujících se ke škodlivé a nebezpečné konzumaci alkoholu. Článek 152 odst. 1 Smlouvy⁽¹⁾ stanoví, že „při vymezení a provádění všech politik a činností Společenství je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.“ Dále stanoví, že „činnost Společenství doplňuje politiku členských států a je zaměřena na zlepšování veřejného zdraví, předcházení lidským nemocem a odstraňování příčin ohrožení lidského zdraví“.

2.2 Roku 2001 Rada přijala doporučení týkající se požívání alkoholu mladými lidmi, zejména dětmi a dospívajícími⁽²⁾, a vyzvala Komisi, aby sledovala, vyhodnocovala a monitorovala situaci a přijatá opatření a poskytovala zpětné zprávy o potřebě dalších akcí.

2.3 Ve svých *Závěrech* ze dne 5. června 2001 Rada vyzvala Komisi k předložení návrhů na ucelenou strategii Společenství zaměřenou na snížení škod souvisejících s alkoholem, která by doplňovala vnitrostátní politiky. V červnu 2004 Rada svou výzvu opakovala⁽³⁾.

3. Obecné poznámky

3.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá sdělení Komise *Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem*⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Smlouva o založení Evropského společenství:
<http://europa.eu.int/eur-lex/en/treaties/selected/livre235.html>.

⁽²⁾ Doporučení Rady ze dne 5. června 2001 (2001/458/ES). Plné znění zprávy uvádí
<http://ec.europa.eu/comm/health>.

⁽³⁾ Závěry Rady 2001 a 2004 uvádí
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lisa/80729.pdf.

⁽⁴⁾ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů *Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem* (KOM(2006) 625 v konečném znění). Ke sdělení jsou přiloženy dvě souhrnné zprávy zadané Evropskou komisí: P. Anderson a A. Baumberg: *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective*, St. Ives: Cambridgeshire: Institute of Alcohol Studies, 2006. (http://ec.europa.eu/health-eu/news_alcohol-neurope_en.htm); a podrobná ekonomická analýza dopadů alkoholu na hospodářský rozvoj EU jako vypracovaná jako součást procedury hodnocení dopadu (http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_com_625_a1_en.pdf). – „RAND Report“.

3.1.1 Existují významné rozdíly mezi jednotlivými státy v konzumaci alkoholu a ve škodách, jak z hlediska rozsahu, tak i z hlediska způsobu konzumace či zdravotních a sociálních rizik. Vzhledem ke skutečnosti uváděným v předcházejícím odstavci se EHSV domnívá, že „aktivity Společenství“, při jejichž provádění musí být „respektovány pravomoci členských států“, je třeba chápat spíše jako „společné hlavní směry“ inspirované vzájemně uznanými koncepcemi zaměřenými na snižování škod souvisejících s alkoholem. V rámci těchto společných hlavních směrů jednotlivé členské státy určí způsob, techniky a míru opatření, která přijmou.

3.2 EHSV však lituje, že se sdělení ani zdaleka nestalo „ucelenou strategií“, ke které vyzvaly závěry Rady, a to přes dlouhou dobu vývoje a průkazné údaje o problémech spojených s konzumací alkoholu v celé Evropské unii a jejich dopadech na zdraví, sociální situaci a hospodářskou prosperitu evropských občanů.

3.3 Rada vyzvala Komisi k předložení souboru aktivit Společenství ve všech dotčených oblastech politik, aby byla zajištěna vyšší úroveň ochrany zdraví. K dotčeným oblastem politik patří spotřební daně, doprava, inzerce, marketing, sponzorství, ochrana spotřebitele a výzkum; přitom jsou respektovány pravomoci členských států.

3.4 EHSV vítá konstatování skutečnosti, že škodlivá a nebezpečná konzumace alkoholu je klíčovou determinantou zdravotního stavu a jednou z hlavních příčin poškození zdraví a předčasných úmrtí v Evropské unii. V mnoha situacích souvisejících s alkoholem neexistuje žádná „bezpečná“ hladina alkoholu⁽⁵⁾.

3.5 EHSV lituje, že Komise ve svém sdělení nikde neuvádí, že jedním z důvodů velkých škod souvisejících s alkoholem je skutečnost, že alkohol je psychoaktivní droga, látka při nadměrném požívání toxická a pro některé konzumenty návyková. To přináší jisté zklamání, protože strategii řídilo ředitelství Komise pro veřejné zdraví, které disponuje rozsáhlou expertní kapacitou v oblasti lékařství.

3.6 EHSV vítá potvrzení toho, že škodlivá a nebezpečná konzumace alkoholu má záporné účinky nejen na konzumenta, ale také na další osoby, především ve vztahu k nehodám, zraněním a násilí. EHSV uznává, že nejzranitelnější ohroženou skupinou jsou děti, k dalším zranitelným skupinám patří lidé s poruchami učení, s duševními poruchami a lidé závislí na alkoholu a dalších drogách.

⁽⁵⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective*.

3.7 Domácí násilí je v mnoha zemích vážným problémem⁽⁶⁾. EHSV na tuto otázku zvláště upozorňuje vzhledem k silným vazbám mezi domácím násilím a nadměrným pitím⁽⁷⁾. K domácímu násilí může docházet i bez vlivu alkoholu, nadměrné pití se však podílí na násilném chování některých lidí za určitých okolností. Nadměrné pití může zvyšovat počet případů násilného chování a zvyšovat jeho násilnost. Ukazuje se, že léčba alkoholické závislosti snižuje použití násilí v partnerských vztazích. Z omezování nadměrného pití mají užitek nejen oběti a původci násilí, ale i děti žijící v takových rodinách.

3.8 Osud Evropy závisí na její zdravé a produktivní populaci. Zjištění, že vyšší podíl zátěže z důvodu onemocnění způsobenými škodlivou a nebezpečnou konzumací alkoholu dopadá na mladé lidi, vzbuzuje proto u EHSV vážné obavy⁽⁸⁾.

3.9 Zatímco se po celé Evropě nadále vyskytují různé kulturní zvyklosti vztahující se k alkoholu, dochází zde ke sblížení vzorců konzumace mezi mladými dospělými a dětmi. EHSV je znepokojen nárůstem škodlivé a nebezpečné konzumace mezi mladými dospělými a dětmi v mnoha členských státech v období posledních deseti let, zejména nárazového cíleného opití. Sociální přijetí životního stylu, ve kterém je alkohol neustále prezentován, podporuje tyto škodlivé vzory požívání.

3.10 EHSV vyzývá Komisi k uznání skutečnosti, že pravidelní mírní pijaní, kteří čas od času konzumují alkohol škodlivým způsobem, přispívají k akutním škodám souvisejícím s alkoholem, například řízením pod vlivem alkoholu, alkoholem vyvolaným násilím na veřejnosti, přílišným pitím v prostředí sportu nebo při jiných zvláštních příležitostech. Takové příležitostné excesy škodlivého pití u většiny mírných pijanů mohou způsobit významné problémy v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti⁽⁹⁾.

3.11 Strategie výslovně upozorňuje na pravomoc EU danou Smlouvou, tedy doplňovat národní politiky zaměřené na veřejné zdraví. Také zaznamenává skutečnost, že Evropský soudní dvůr opakovaně potvrdil, že snižování škod souvisejících s alkoholem

je významným a platným cílem v oblasti veřejného zdraví, o který je třeba usilovat opatřeními, která budou uznána za vhodná a budou v souladu se zásadou subsidiarity.

3.12 EHSV by vzhledem k tomu od Komise očekával předložení ucelenější a transparentní analýzy všech dotčených oblastí politik EU.

3.13 Hodnocení dopadu, které podnikla Komise, identifikovalo všechny dotčené oblasti politik a obtíže, kterým čelí některé členské státy při udržování kvalitních politik veřejného zdraví v otázce alkoholu vzhledem k přeshraničním aktivitám, jako jsou soukromé přeshraniční dovozy a reklama. Strategie však nepředkládá žádné návrhy, které by tento problém řešily.

4. Přehled škodlivých účinků

4.1 Celosvětově představuje Evropská unie oblast, kde se spotřebovává nejvíce alkoholu, jedenáct litrů čistého alkoholu na osobu ročně⁽¹⁰⁾. Zatímco trend celkové konzumace je sestupný, objevuje se tendence ke škodlivějším vzorcům požívání.

4.2 EHSV poznamenává, že většina spotřebitelů pije většinou střídavě, obavy však vzbuzuje skutečnost, že podle odhadů 55 milionů dospělých v EU (15 % dospělé populace) pravidelně požívá alkoholické nápoje ve škodlivé míře⁽¹¹⁾. Odhaduje se, že škodlivá spotřeba alkoholu je v EU příčinou zhruba 195 000 úmrtí ročně, k nimž dochází v důsledku nehod, onemocnění jater, rakoviny a z dalších příčin. Škodlivé požívání alkoholu je třetí největší příčinou předčasných úmrtí a onemocnění v EU⁽¹²⁾.

4.3 Škodlivé pití alkoholu má také důsledky v hospodářství, kde se projevují zvýšené náklady na zdravotnictví a sociální výdaje a snížení produktivity. Náklady v hospodářství Evropské unie na škody související s alkoholem se v roce 2003 odhadovaly na 125 miliard EUR, což odpovídá 1,3 % HDP – patří sem zločinnost, dopravní nehody, zdravotnictví, předčasná úmrtí a léčba a prevence chorob⁽¹³⁾.

5. Prioritní témata

5.1 EHS lituje v souvislosti se **čtyřmi** z pěti prioritních oblastí, že sdělení neuvádí specifické záměry s jasně měřitelnými cíli a časovými plány.

⁽⁶⁾ Stanovisko EHSV ze dne 16.3.2006 k tématu *Domácí násilí na ženách* (Úř. věst. C 110 z 9.5.2006) a stanovisko EHSV ze dne 14.12.2006 k tématu *Děti jako nepřímé oběti domácího násilí* (Úř. věst. C 325 z 30.12.2006). Zpravodajka: paní Heinisch.

⁽⁷⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective*.

⁽⁸⁾ Škody v Evropě související s alkoholem – hlavní údaje za říjen 2006, Brusel, MEMO/06/397, 24. října 2006. Zdroj: Global Burden of Disease Project (Rehm et al 2004).

⁽⁹⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective*.

⁽¹⁰⁾ Tamtéž.

⁽¹¹⁾ Více než 40 g alkoholu, tj. 4 nápoje denně, pro muže, více než 20 g, tj. 2 nápoje denně, pro ženy.

⁽¹²⁾ Hlavní údaje o škodách v Evropě souvisejících s alkoholem, říjen 2006, Brusel, MEMO/06/397, 24. října 2006. Zdroj: Global Burden of Disease Project (Rehm et al 2004).

⁽¹³⁾ Tamtéž.

Ochrana dětí

5.2 Vůči škodám způsobeným alkoholem jsou zvláště zranitelné děti. Odhaduje se, že pět až devět milionů dětí je v rodinách nepříznivě ovlivněno alkoholem, alkohol je příčinným faktorem 16 % případů zneužívání a zanedbávání dětí; alkoholu se přičítá ročně 60 000 porodů novorozenců se sníženou porodní vahou ⁽¹⁴⁾.

5.3 Komise již respektuje práva dítěte a podporuje nezbytné kroky k zajištění základních potřeb dětí. Komise považuje práva dětí za prioritu a konstatovala, že děti mají právo na účinnou ochranu proti hospodářskému vykořisťování a všem formám zneužívání ⁽¹⁵⁾.

5.4 EHSV důrazně prosazuje práva dítěte a domnívá se, že vzhledem ke své zranitelnosti a svým specifickým potřebám vyžadují děti zvláštní ochranu a péči, včetně odpovídající právní ochrany. EHSV také uznal významnou úlohu rodiny a zodpovědnost členských států za pomoc rodičům v jejich odpovědnosti za výchovu dětí ⁽¹⁶⁾.

5.5 EHSV konstatuje, že vystavení dětí škodlivým účinkům alkoholu pro ně může mít závažné následky včetně zanedbávání, chudoby, sociálního vyloučení, zneužívání a násilí, což může ovlivnit jejich zdraví, vzdělávání a životní podmínky nyní i v budoucnosti.

5.6 EHSV požaduje, aby byla ochrana dětí před škodami souvisejícími s alkoholem zařazena do specifických cílů navrhované *Strategie Evropské unie k právům dítěte* v oblasti stanovení priorit a v konzultačním procesu.

5.7 EHSV doporučuje, aby strategie EU v oblasti alkoholu definovala jako dítě každou osobu mladší osmnácti let ve shodě s Úmluvou OSN o právech dítěte (UNCRC) a konstatováním ve sdělení *Směrem ke strategii EU o právech dítěte*.

5.8 Vzhledem k pozitivním výzkumným poznatkům o akcích místního společenství při omezování pití nedospělých a škod souvisejících s alkoholem vyzývá EHSV Komisi, aby tyto přístupy podporovala. Účinné mobilizování společenství kombinuje formování místních politik a metod, podporované osvětou a vzděláváním, a zahrnuje všechny dotčené zúčastněné strany ⁽¹⁷⁾.

5.9 EHSV vyzývá Komisi k uznání Evropské charty o alkoholu WHO ⁽¹⁸⁾, přijaté všemi členskými státy v roce 1995, zejména etického principu, že každé dítě i dospívající má nárok vyrůstat v prostředí chráněném před negativními důsledky konzumace alkoholu, a pokud možno také před propagací alkoholických nápojů.

5.10 Doporučení Rady EU vyzývá členské státy k zavedení účinných mechanismů na poli propagace, marketingu a maloobchodu, které zajistí, aby alkoholické výrobky nebyly navrhovány a propagovány způsobem, který působí na děti a dospívající. V tomto ohledu EHSV upozorňuje na stávající trendy dospívajících v Evropě, kteří pijí sladké míšené nápoje na bázi alkoholu (alcopop) ⁽¹⁹⁾.

5.11 Vzestupný trend nárazového cíleného opíjení a dřívější začátek požívání alkoholu mezi dětmi v mnoha členských státech by mohl naznačovat, že současné politiky nepřinášejí zamýšlené účinky. Ve svém sdělení Komise uznává nutnost zvážení dalších akcí, které by omezily pití nedospělých a škodlivé pití mezi mládeží.

5.12 EHSV vyzývá, aby bylo snížení vystavení dětí alkoholickým výrobkům, reklamě a propagaci zařazeno jako specifický cíl k zajištění vyšší ochrany dětí.

5.13 EHSV vítá ve sdělení zmíněné prohlášení subjektů činných v řetězci alkoholických nápojů o jejich vůli iniciativněji prosazovat regulační a samoregulační opatření. Zúčastněné strany v průmyslu alkoholických nápojů mají významnou úlohu: zajistit, aby se jejich výrobky vyráběly, distribuovaly a uváděly na trh zodpovědným způsobem, a přispět těmito činnostmi ke snížení škod spojených s alkoholem.

5.14 EHSV vyzývá z důvodu ochrany mladých lidí členské státy, jestli by mohly zachovat flexibilitu, pokud jde o používání daní k řešení problémů, které mohou nastat u specifických alkoholických nápojů, atraktivních zejména pro mladé lidi, jako jsou např. sladké míšené nápoje na bázi alkoholu (alcopop).

Snižování počtu silničních dopravních nehod souvisejících s alkoholem

5.15 EHSV vítá specifický cíl stanovený ve snižování počtu silničních dopravních nehod, který je vyjádřen jako snížení počtu usmrcených na evropských silnicích na polovinu, z 50 000 na 25 000, během desetiletého období (2000-2010) ⁽²⁰⁾. Silniční dopravní nehody související s alkoholem mohou také vést k dlouhodobé neschopnosti.

⁽¹⁴⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective*.

⁽¹⁵⁾ Sdělení Komise *Směrem ke strategii EU o právech dítěte* KOM(2006) 367 v konečném znění.

⁽¹⁶⁾ Stanovisko EHSV ke sdělení *Směrem ke strategii EU o právech dítěte* z 13.12.2006 (Úř. věst. C 325 z 30.12.2006). Zpravodajka: paní van Turnhout.

⁽¹⁷⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective*.

⁽¹⁸⁾ Světová zdravotnická organizace (WHO) (1995). Evropská charta o alkoholu. Kodaň: World Health Organisation, Regional Office for Europe.

⁽¹⁹⁾ Alcopop je termín zavedený populárními médii k popisu lahvoých alkoholických nápojů připomínajících osvěžující nápoje a limonádu. <http://en.wikipedia.org/wiki/Alcopop>.

⁽²⁰⁾ Stanovisko EHSV k tématu *Evropská politika bezpečnosti silničního provozu a řídiči z povolání* (TEN/290). Zpravodaj: pan ETTY.

5.16 EHSV souhlasí s konstatováním, že prosazení častých a systematických náhodných dechových zkoušek přináší podstatný příspěvek účinnosti snižování silničních dopravních nehod souvisejících s alkoholem a že vzdělávání a kampaně zvyšování povědomí veřejnosti jsou podpůrnou strategií, tedy ne takovou, která by prokázala účinnost ve snižování počtu tragických dopravních nehod souvisejících s alkoholem⁽²¹⁾. EHSV doporučuje ve shodě doporučením pro bezpečnost silničního provozu v EU maximální přípustný obsah alkoholu v krvi 0,5 mg/ml nebo méně, pro začínající řidiče a řidiče z povolání limity nižší⁽²²⁾. Přísnější zákonná úprava v oblasti hladiny alkoholu v krvi musí být doprovázena účinnou kontrolou a vynucováním jejího dodržování.

Předcházení škodám spojeným s alkoholem u dospělých a na pracovišti

5.17 EHSV vyzývá Komisi, aby se zabývala hospodářskými následky škod souvisejících s alkoholem. Tyto negativní důsledky jsou v rozporu s cíli Lisabonské strategie a mají důsledky na pracovišti, ve společnosti a v hospodářství.

5.18 EHSV konstatuje, že je potřebná účinná regulace v oblasti dostupnosti, distribuce a propagace alkoholu, tj. otevíracích hodin, nabídek „dva nápoje za cenu jednoho“ a věkové hranice. EHSV se domnívá, že samoregulace v této oblasti není vhodná.

5.19 Pracoviště je prostředím, kde alkohol může působit škody nejen jednotlivci, ale i dalším osobám. Škody související s alkoholem by měly být řešeny i na pracovišti v rámci zdravotních a bezpečnostních předpisů, za což je zodpovědný především zaměstnavatel. Politiky užívané na pracovišti ve vztahu k alkoholu mohou snížit počty nehod souvisejících s alkoholem, snížit absentérství a zvýšit pracovní kapacitu⁽²³⁾.

5.20 EHSV vyzývá zaměstnavatele, odbory, místní orgány a další příslušné organizace, aby tuto záležitost brali zodpovědněji a spolupracovali při snižování škod na pracovišti souvisejících s alkoholem. V členských státech existují příklady přímé a dlouhodobé spolupráce sociálních partnerů při vytváření nealkoholických pracovišť⁽²⁴⁾.

Informovanost, vzdělávání a veřejné povědomí

5.21 EHSV vítá konstatování Komise, že jednou z hlavních rolí vzdělávání a informování je mobilizace veřejné podpory pro zavádění účinných zásahů. Druhým významným úkolem je podle sdělení poskytování spolehlivých a relevantních informací

⁽²¹⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective.*

⁽²²⁾ Doporučení Komise 2004/345/ES z 6. dubna 2004 o vymáhání práva v oblasti bezpečnosti silniční dopravy, Úř. věst. L 111, 17.4.2004.

⁽²³⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective.*

⁽²⁴⁾ Viz např. www.alna.se.

o zdravotních rizicích a důsledcích škodlivé a nebezpečné konzumace alkoholu.

5.22 EHSV vyzývá, aby naučné a informativní iniciativy byly součástí celkové integrální strategie; naučné iniciativy by se neměly zaměřovat pouze na mladé lidi, měly by být založeny na uznání skutečnosti, že škodlivé požívání alkoholu se vyskytuje ve všech věkových skupinách. Tyto iniciativy by měly mladé lidi povzbudit, aby volili zdravý životní styl a měly by se pokusit uvést na pravou míru v médiích obvyklé zobrazování alkoholu v zářivých barvách a předvádění nadměrné konzumace jako normálního jevu.

Společná evidenční základna

5.23 EHSV vítá vývoj a podporu Komise ve věci společné evidenční základny pro zavedení standardizovaných definic dat popisujících požívání alkoholu a škody související s alkoholem, které berou v úvahu rozdíly mezi pohlavími, věkovými skupinami a společenskými třídami. EHSV dále podporuje hodnocení dopadu politiky v oblasti alkoholu a iniciativ obsažených v tomto sdělení. EHSV požaduje vývoj řady měřitelných ukazatelů ke sledování postupu snižování s alkoholem souvisejících škod v Evropě. Navrhované činnosti v této oblasti poskytují pevný rozměr přidané hodnoty EU.

6. Mapování akcí prováděných členskými státy

6.1 Komise při přípravě vypracování této strategie EU zadala vyčerpávající studii o současném stavu včetně výzkumných zjištění o účinnosti různých kroků při snižování škod souvisejících s alkoholem; je tedy s podivem, že strategie tato zjištění nebere v potaz⁽²⁵⁾.

6.2 EHSV je znepokojen rušivým nesouladem prokázaných údajů výzkumu o účinných opatřeních ke snížení škod souvisejících s alkoholem a kroky, které se navrhuje jako akce Společenství. V celém textu sdělení Komise se často uvádí vzdělávání a informování jako zamýšlená opatření ke snížení škod souvisejících s alkoholem. Výzkumná zjištění však ukazují, že vzdělávání a informování má velmi nízkou míru účinnosti při snižování škod souvisejících s alkoholem.

6.3 EHSV shledává, že v mapování akcí prováděných členskými státy Komise pomíjí dvě účinné strategie, totiž cenovou politiku vysokého zdanění alkoholu a legislativní regulaci marketingu alkoholu, které některé členské státy úspěšně používají k omezení škod souvisejících s alkoholem.

⁽²⁵⁾ *Alcohol in Europe: A Public Health Perspective.*

7. Koordinace opatření na úrovni EU

7.1 EHSV vyzývá Komisi při respektování jejich smluvních povinností, aby jasně ukázala směr tím, že aktivně podpoří členské státy při jejich úsilí poskytovat vysokou úroveň ochrany zdraví omezováním škod souvisejících s alkoholem a zajistila, že akce Společenství doplní národní politiky.

7.2 EHSV vítá úlohu Komise při zprostředkování sdílení osvědčených postupů členskými státy a úsilí o zlepšení koherence mezi politikami EU, které mají dopad v oblasti škod souvisejících s alkoholem.

7.3 EHSV vítá založení Fóra o alkoholu a zdraví, jež by v případě, že bude plnit úlohu stanovenou ve sdělení Komise, mohlo tvořit užitečnou základnu pro dialog mezi všemi zúčastněnými stranami a a mohlo by vést k opatřením ke snížení škod

souvisejících s alkoholem. EHSV by uvítal příležitost stát se pozorovatelem při Fóru o alkoholu.

7.4 S výjimkou vyvinutí pevnější celoevropské evidenční základny spočívá strategie EU v oblasti alkoholu na členských státech a jejich dalšímu vedení politických kroků ke snížení škod souvisejících s alkoholem. Pravidla vnitřního trhu EU však budou dále některým členským státům působit obtíže a mohou tak zpomalit snižování škod souvisejících s alkoholem. EHSV lituje, že strategie EU v oblasti alkoholu nedoporučuje žádnou akci, která by se tímto nedostatkem zabývala.

7.5 EHSV naléhavě připomíná závazek Komise k provedení hodnocení dopadu v oblasti zdraví jako opatření nejlepších postupů k zajištění vysoké úrovně ochrany v ostatních politikách Společenství, což by přispělo ke smluvním povinnostem podle článku 152.

V Bruselu dne 30. května 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

PŘÍLOHA

ke stanovisku Evropského hospodářského a sociálního výboru

Následující pozměňovací návrhy, které obdržely alespoň jednu čtvrtinu odevzdaných hlasů, byly v průběhu jednání zamítnuty (čl. 54 odst. 3 Jednacího řádu):

Odstavec 1.1

Upravit takto

„Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá sdělení Komise Strategie EU na podporu členských států při snižování škod souvisejících s alkoholem a podporuje návrh Komise na vypracování společné a koherentní strategie pro snižování škod způsobených nadměrnou konzumací alkoholu v celé Evropě. Lituje nicméně, že se sdělení ani zdaleka nestalo „ucelenou strategií“, k jejímuž vypracování vyzvaly Závěry Rady z 5. června.“

Hlasování

Hlasy pro: 31

Proti: 67

Hlasování se zdrželo: 6

Odstavec 1.5

Zrušit odstavec

„EHSV lituje, že Komise ve svém sdělení nikde neuvádí, že jedním z důvodů velkých škod souvisejících s alkoholem je skutečnost, že alkohol je psychoaktivní droga, látka při nadměrném požívání toxická a pro některé konzumenty návyková.“

Hlasování

Hlasy pro: 29

Proti: 74

Hlasování se zdrželo: 5

Odstavec 1.11:

Zrušit odstavec

„EHSV je zneklidněn znepokojivým nesouladem prokázaných výzkumných zjištění o účinných opatřeních ke snížení škod souvisejících s alkoholem a kroky, které se navrhuji jako akce Společenství. V celém textu sdělení se jako zamýšlená opatření často uvádějí vzdělávání a informování. Výzkumná zjištění však ukazují, že tato opatření mají velmi nízkou míru účinnosti při snižování škod souvisejících s alkoholem.“

Hlasování

Hlasy pro: 27

Proti: 80

Hlasování se zdrželo: 2

Odstavec 3.5

Zrušit odstavec

„EHSV lituje, že Komise ve svém sdělení nikde neuvádí, že jedním z důvodů velkých škod souvisejících s alkoholem je skutečnost, že alkohol je psychoaktivní droga, látka při nadměrném požívání toxická a pro některé konzumenty návyková. To přináší jisté zklamání, protože strategii řídilo ředitelství Komise pro veřejné zdraví, které disponuje rozsáhlou expertní kapacitou v oblasti lékařství.“

Hlasování

Hlasy pro: 30

Proti: 82

Hlasování se zdrželo: 4

Odstavec 6.2:

Zrušit odstavec

„EHSV je zneklidněn znepokojivým nesouladem prokázaných výzkumných zjištění o účinných opatřeních ke snížení škod souvisejících s alkoholem a kroky, které se navrhuji jako akce Společenství. V celém textu sdělení se jako zamýšlená opatření často uvádějí vzdělávání a informování. Výzkumná zjištění však ukazují, že tato opatření mají velmi nízkou míru účinnosti při snižování škod souvisejících s alkoholem.“

Hlasování

Hlasy pro: 31

Proti: 81

Hlasování se zdrželo: 3

Odstavec 7.4

Upravit takto

„S výjimkou vyvinutí pevnější celoevropské evidenční základny spočívá strategie EU v oblasti alkoholu na členských státech a jejich dalšímu vedení politických kroků ke snížení škod souvisejících s alkoholem. Pravidla vnitřního trhu EU však budou dále některým členským státům působit obtíže a mohou tak zpomalit snižování škod souvisejících s alkoholem. EHSV lituje, že strategie EU v oblasti alkoholu nedoporučuje žádnou akci, která by se tímto nedostatkem zabývala.“

Hlasování

Hlasy pro: 28

Proti: 83

Hlasování se zdrželo: 4